

Sygn. akt I Ns 699/12

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Małgorzata Wasiniewska

Protokolant : st. sekr. sąd. Maria Strzelecka

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2016r. w Starogardzie Gdańskim

na rozprawie

sprawy z wniosku: K. K.

z udziałem (...) SA w G., Skarbu Państwa-Starosty (...)

o ustanowienie służebności przesyłu

p o s t a n a w i a :

1. Stwierdzić, że uczestnik postępowania Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 01 stycznia 1985 roku służebność gruntową polegającą na nieodpłatnym korzystaniu z posadowionych na nieruchomości położonej w J., działkach gruntu nr (...), dla której V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...), urządzeń energetycznych w postaci stacji transformatorowej B. oraz 6 słupów energetycznych i napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia 0,4 kV, z prawem nieograniczonego dostępu-przechodu lub przejazdu do tych urządzeń w sposób oznaczony na mapie z dnia 18 grudnia 2014 roku stanowiącej załącznik do opinii uzupełniającej z dnia 12 grudnia 2014 roku biegłego sądowego z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L. sporządzonej na potrzeby tego postępowania, kolorem pomarańczowym – co do przebiegu linii niskiego napięcia 0,4 kV oraz kolorem brązowym - droga dojazdowa do sieci niskiego napięcia 0,4 kV, którą to opinię i mapę uczynić integralną częścią niniejszego postanowienia,

2. na nieruchomości stanowiącej własność K. K. położonej w J. – działki gruntu nr (...), dla której V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...) ustanowić na rzecz uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej służebność przesyłu polegającą na nieograniczonym w czasie prawie użytkowania słupów linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz linii energetycznej średniego napięcia 15 kV tj. infrastruktury energetycznej posadowionej na nieruchomości wnioskodawcy K. K. wraz z prawem dostępu (przechodu i przejazdu) do nich, w tym odpowiednim sprzętem, w miarę potrzeb wynikających z prawidłowej eksploatacji, przeglądów, konserwacji, modernizacji lub konieczności usunięcia awarii, w ten sposób, że służebność ta przebiegać będzie pasem gruntu długości 434 mb, powierzchnią służebności bez powierzchni drogi dojazdowej – 2.517,20 m² i powierzchnią pasa drogi dojazdowej 732 m² oznaczonymi na mapie z dnia 18 grudnia 2014 roku ustalenia przebiegu i posadowienia słupów linii elektroenergetycznych SN i linii energetycznej średniego napięcia 15 kV kolorem zielonym i nr (...) -23 oraz pasem gruntu długości 424 mb, powierzchnią służebności z uwzględnieniem dojazdu – 2.536,20 m², powierzchnią pasa służebności bez słupów, trwale wyłączoną z produkcji rolnej – 2.481,40 m² oznaczonymi na mapie z dnia 18 grudnia 2014 roku ustalenia przebiegu i posadowienia słupów linii elektroenergetycznych SN i linii energetycznej średniego napięcia 15 kV kolorem żółtym i nr (...) -18, (...) -17, (...) -01 i (...) -02, stanowiącej załącznik do opinii uzupełniającej z dnia 12 grudnia 2014r. biegłego sądowego

z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L., którą to mapę oraz opinię z dnia 22 kwietnia 2014 roku i opinię uzupełniającą z dnia 12 grudnia 2014 roku uczynić integralną częścią niniejszego postanowienia,

3. zasądzić od uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej na rzecz wnioskodawcy K. K. kwotę 3.750,49 zł (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt złotych 49/100) tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu,

4. kosztami postępowania w zakresie opłaty od wniosku w kwocie 40,00 zł (czterdzieści złotych) obciążyć wnioskodawcę K. K. i uznać je za uiszczone,

5. koszty zastępstwa procesowego znieść wzajemnie pomiędzy stronami,

6. kosztami wydatków związanych z udziałem w niniejszym postępowaniu biegłego sądowego z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L. obciążyć strony w następujący sposób: wnioskodawcę K. K. obciążyć kosztami stawiennictwa biegłego na rozprawach celem złożenia ustnych uzupełniających opinii, natomiast uczestnika postępowania E. – Operator S. Akcyjną obciążyć pozostałymi kosztami biegłego, przy czym ich szczegółowe rozliczenie pozostawić referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego postanowienia.

Sygn. akt I Ns 699/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. K. wniósł o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej jego własność, oznaczonej geodezyjnie jako działki gruntu, między innymi, nr 459/8 i 460, położonej w J., dla której V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgi wieczyste KW Nr (...) i KW Nr (...), na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. służebności przesyłu polegającej na znoszeniu istnienia na nieruchomościach obciążonych 16 słupów energetycznych oraz prawie korzystania z nieruchomości obciążonych przez uczestnika postępowania w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów i modernizacji urządzeń energetycznych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem za wynagrodzeniem w kwocie 80.000,00 złotych. Wniósł także o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że jest właścicielem nieruchomości, między innymi działek gruntu nr (...), zapisanych w księgach wieczystych KW Nr (...) i KW Nr (...), na której jest posadowiona infrastruktura energetyczna uczestnika postępowania. Wskazał także, że pozasądowe negocjacje w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu nie przyniosły rezultatów. Wnioskodawca wezwał uczestnika postępowania do zawarcia stosownej umowy, jednakże wezwanie to pozostało bez odpowiedzi, dlatego też wystąpienie z niniejszym wnioskiem jest zasadne.

Uczestnik postępowania (...) S.A. w odpowiedzi na wniosek z dnia 05 grudnia 2012 roku wniósł o jego oddalenie. Wniósł także o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uczestnik postępowania przyznał, że na działce gruntu nr (...), zapisanej w KW Nr (...) posadowiona jest infrastruktura energetyczna w postaci stacji transformatorowej T- (...), słupa i linii niskiego napięcia 0,4 kV, słupa i linii średniego napięcia 15kV o nr (...) oraz słupów i linii o nr (...), natomiast na działce gruntu nr (...) zapisanej w KW Nr (...) posadowiona jest infrastruktura energetyczna w postaci słupa i linii niskiego napięcia 0,4 kV oraz słupów i linii średniego napięcia 15kV nr (...). Uczestnik postępowania wskazał także, że linia energetyczna wraz ze słupami o nr (...) została wybudowana w 1958 roku, a infrastruktura w postaci słupów i linii niskiego napięcia 0,4 kV, linii średniego napięcia 15 kV o nr (...) i stacji transformatorowej T- (...) zostały wybudowane w 1964 roku, przy czym w dacie 21 stycznia 1964 roku urządzenia te zostały odebrane i stwierdzono ich zdadność do eksploatacji, a w dacie 22 stycznia 1964 roku zostały one podłączone pod napięcie. Podniósł ponadto, że infrastruktura energetyczna w postaci linii nr (...) w roku 1995 została wyremontowana przy odgałęzieniach na słupach drewnianych, jednakże remont ten nie zmienił przebiegu linii, ani nie spowodował przerwania pracy przedmiotowych urządzeń energetycznych. Uczestnik postępowania zakwestionował żądania wniosku zarówno, co do zasady, jak i wysokości. Zgłosił także zarzut nabycia ograniczonego prawa rzeczowego (służebności odpowiadającej w swej treści służebności

przesyłu) przez zasiedzenie z dniem 23 stycznia 1974 roku przez uczestnika postępowania lub jego poprzednika prawnego, czyli Skarb Państwa.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2013 roku (k. 248v) Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarb Państwa – Starostę S., który nie zajął żadnego stanowiska w przedmiocie wniosku.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca K. K. jest właścicielem nieruchomości rolnej o łącznym obszarze 13.35.51 ha położonej w J., dla której V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...). W skład przedmiotowej nieruchomości wchodzi, między innymi, działka gruntu nr (...). Wnioskodawca jest także właścicielem nieruchomości rolnej o łącznym obszarze 8.77.80 ha położonej w J., dla której V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...). W skład przedmiotowej nieruchomości wchodzi, między innymi, działka gruntu nr (...).

(okoliczności bezsporne, dodatkowo: odpisy z ksiąg wieczystych KW Nr (...) k. 8-11 oraz KW Nr (...) k. 12-15v)

Na działce gruntu nr (...) znajdują się następujące urządzenia energetyczne: 4 słupy linii niskiego napięcia, 8 słupów linii średniego napięcia i stacja transformatorowa (...). Ponadto nad działką gruntu nr (...) przebiega linia średniego napięcia 15 kV o nr (...) -18, (...) -17, (...) - 01, (...) -02 i (...) -23 i linia niskiego napięcia 0,4 kV. Na działce gruntu nr (...) znajdują się następujące urządzenia energetyczne: 2 słupy linii niskiego napięcia 0,4 kV i 1 słup linii średniego napięcia 15 kV. Nad działką tą przebiega linia energetyczna średniego napięcia 15 kV o nr (...) -23 i (...) -18 i linia energetyczna niskiego napięcia 0,4 kV. Linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV oraz stacja transformatorowa (...) zostały wybudowane w 1964 roku, natomiast linia średniego napięcia 15 kV została wybudowana w 1958 roku i wyremontowana w latach 1995 – 1999. Odbiór techniczny i przekazanie do eksploatacji po przebudowie linii średniego napięcia 15 kV nastąpiło w dniu 30 czerwca 1999 roku.

(okoliczności bezsporne, dodatkowo: protokół z dnia 26 lipca 1995 roku k.62, karta uzgodnień k.63, wykaz właścicieli k.64-65, decyzja z dnia 26 lipca 1995 roku k.66-67, decyzja z dnia 28 lipca 1995 roku k.68-69, opis techniczny k.70-71, protokół odbioru z dnia 30 czerwca 1999 roku wraz z przebiegiem linii k.72-74, projekt techniczny nadesłany przez Gminę S. załączony do akt przedmiotowej sprawy)

W dniu 21 stycznia 1964 r. Komisja Zakładu (...) dokonała odbioru technicznego urządzeń energetycznych położonych w miejscowości B. powiat K.: stacji transformatorowej (...) oraz linii napowietrznej średniego napięcia SN 15 kV i niskiego napięcia NN 0,4 kV. Przedmiotowe urządzenia zostały załączone w dniu 22 stycznia 1964 roku.

(dowód: protokół odbioru technicznego k. 59-60)

Istniejący w tym czasie Zakład (...) wchodził w skład przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku. Zakład (...) wchodzący w skład przedsiębiorstwa państwowego (...), został przekształcony w przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). W dniu 12 lipca 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe zostało przekształcone w (...) Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.. 17 października 1996 roku spółka zmieniła firmę na (...) Spółka Akcyjna, a następnie na (...) Spółka Akcyjna i (...) Spółka Akcyjna.

(dowód: okólnik nr 1 k.75, zarządzenie nr 45/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku k.76-78, akt notarialny przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną k.79-91, protokół nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników z dnia 17 października 1996 roku k.92-94, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego uczestnika postępowania (...) S.A. k.44-58v)

W dacie posadowienia urządzeń energetycznych właścicielami nieruchomości zapisanych w KW Nr (...) oraz KW Nr (...) byli rodzice wnioskodawcy, którzy nie sprzeciwiali się ich posadowieniu. Również wnioskodawca K. K., po przejściu od rodziców w roku 1986 gospodarstwa rolnego, tolerował fakt istnienia na nieruchomościach urządzeń

energetycznych, udostępniał nieruchomości pracownikom Zakładu (...) w celu dokonania konserwacji urządzeń bądź usunięcia awarii. Przez te wszystkie lata pracownicy Zakładu (...), a następnie (...) mieli i mają nieograniczony dostęp do urządzeń energetycznych posadowionych na nieruchomościach K. K..

(dowód: zeznania wnioskodawcy K. K. k.301-301v, 147-147v)

Od czasu odbioru w dniu 21 stycznia 1964 roku urządzeń energetycznych w postaci stacji transformatorowej (...) oraz linii niskiego napięcia 0,4 kV do chwili obecnej, pracownicy Zakładu (...) (obecnie (...)) co 5 lat dokonywali i dokonują oględzin i przeglądów stacji transformatorowej oraz linii niskiego napięcia 0,4 kV. W razie potrzeby dokonują napraw przedmiotowych urządzeń energetycznych. (...) transformatorowa (...) bardzo często „przepalała się”, więc była naprawiana przez pracowników Zakładu (...).

(dowód: zeznania wnioskodawcy K. K. k. 301v, zeznania świadka M. J. k.157 -157v)

Aktualnie urządzenia energetyczne w postaci stacji transformatorowej (...), linii energetycznej napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV oraz sześciu słupów energetycznych linii niskiego napięcia nadal są usytuowane na działce gruntu numer (...) zapisanej w KW Nr (...) oraz na działce gruntu numer (...) zapisanej w KW Nr (...), stanowiących własność wnioskodawcy K. K., położonych w J.. Znajdują się one w takim samym położeniu, jak w dacie ich posadowienia, czyli w roku 1964.

(okoliczności bezsporne, dodatkowo: opinie biegłego sądowego z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L. k.316-346, 374-374v, 420-448, 488-488v, 583 od 00:46:51 do 583v do 01:21:07)

W latach 1995-1999 nastąpiła przebudowa linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV na odcinku W.-J.. Objęła ona także linie przebiegające nad działkami wnioskodawcy o nr 459/8 i 460. Remont linii średniego napięcia 15 kV polegał na wymianie słupów drewnianych na betonowe lub betonowych na betonowe. Polegał także na wymianie przewodów z FL 35 na FL 70 milimetrów kwadratowych. W miejsce słupów rozkracznych stawiane były słupy rozkraczno-rozkraczne. Powodowało to zwiększenie powierzchni rzutu słupa. Słup rozkraczny to słup o dwóch nogach, a rozkraczno-rozkraczny to słup o trzech nogach. W przypadku wymiany słupa z dwoma nogami na słup z trzema nogami zawsze jedna z nóg słupa z trzema nogami była wkopana w nowe miejsce, w którym wcześniej nie była wkopana żadna z nóg słupa z dwoma nogami. Wnioskodawca K. K. wyraził zgodę na przebudowę linii średniego napięcia 15 kV.

(dowód: projekt techniczny nadesłany przez Gminę S. załączony do akt przedmiotowej sprawy, protokół odbioru technicznego z dnia 30 czerwca 1999 roku k.72-73, zeznania wnioskodawcy K. K. k. 301-301v, 147-147v, zeznania świadka M. J. k.157-158, 248-248v)

Uczestnik postępowania (...) S.A. oraz jego poprzednicy prawni korzystali i korzystają ze wszystkich urządzeń energetycznych posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy do chwili obecnej.

(okoliczności bezsporne)

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że wnioskodawca nie utrudniał i nie utrudnia pracownikom uczestnika postępowania (...) S.A. dostępu do urządzeń energetycznych posadowionych na nieruchomościach stanowiących ich własność.

Bezsporny był pomiędzy stronami także fakt, że wnioskodawca K. K. pismem z dnia 04 czerwca 2012 roku wystąpił do (...) S.A. z propozycją ustanowienia na jej rzecz na nieruchomościach wnioskodawcy odpłatnej służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 80.000,00 złotych, jednakże uczestnik postępowania (...) S.A. nie ustosunkował się do pisma wnioskodawcy z dnia 04 czerwca 2012 roku (pismo k. 18).

(...) wnioskodawcy, między innymi działki gruntu nr (...), położone są w miejscowości J., Gmina S.. Według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy S. zatwierdzonym uchwałą nr XLII/326/09 Rady Miasta w S. z dnia 18 grudnia 2009 roku działki gruntu nr (...) stanowią tereny rolne o niższych klasach

bonitacyjnych, dopuszcza się na nich zabudowę związaną z produkcją rolniczą. Nad działką gruntu nr (...) przebiega linia napowietrzna średniego napięcia 15 kV oznaczona numerami (...) -18, (...) -17, (...) -01, (...) -02 i (...) -23 oraz linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV. Na działce tej stoją cztery słupy linii niskiego napięcia oraz osiem słupów linii średniego napięcia. Znajduje się także na niej stacja transformatorowa (...). Nad działką gruntu nr (...) przebiega linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV oraz linia napowietrzna średniego napięcia 15 kV oznaczona numerami (...) -23 i (...) -18. Na działce tej stoją dwa słupy linii niskiego napięcia i jeden słup linii średniego napięcia. Linia średniego napięcia oznaczona numerem (...) -23 ma długość 434 mb, powierzchnia trwale wyłączona z produkcji rolnej w obrębie słupów wynosi 5 m². Powierzchnia służebności dla tej linii bez powierzchni drogi dojazdowej wynosi 2517,20 m². Powierzchnia pasa drogi dojazdowej do tej linii wynosi 732 m². Jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV o nr (...) -23 wynosi 2.064,13 złotych. Linia średniego napięcia 15 kV oznaczona numerami (...) -18, (...) -17, (...) -01 i (...) -02 ma długość 424 mb. Powierzchnia trwale wyłączona z produkcji rolnej w obrębie słupów wynosi 54,80 m². Powierzchnia służebności dla tej linii z uwzględnieniem dojazdu wynosi 2536,20 m². Powierzchnia pasa służebności, bez słupów, trwale wyłączona z produkcji rolnej wynosi 2481,40 m². Jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV o numerach (...) -18, (...) -17, (...) -01 i (...) -02 wynosi 1.686,36 złotych. Powierzchnia trwale wyłączona z produkcji rolnej dla linii niskiego napięcia 0,4 kV, pod słupami, wynosi 10 m². Powierzchnia pasa służebności przesyłu dla tej linii bez powierzchni trwale wyłączonej z produkcji rolnej z drogą dojazdową wynosi 1548,87 m². Jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu dla linii niskiego napięcia 0,4 kV wynosi 1.001,53 złote.

(dowód: opinie biegłego sądowego z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L. k.316-346, 374-374v, 420-448, 488-488v, 583 od 00:46:51 do 583v do 01:21:07)

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dokumentach urzędowych w postaci odpisów z ksiąg wieczystych, zarządzeniach w sprawie utworzenia i przekształcenia poprzedników prawnych uczestnika postępowania (...) S.A., odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, dokumentacji dotyczącej przebudowy w latach 1995-1999 linii średniego napięcia 15 kV na odcinku W.-J., gdyż dokumenty te sporządzone zostały przez uprawnione do tego organy w przewidzianej przez prawo formie (art. 244 kpc w zw. z art.252 kpc). Należy także podnieść, że strony nie kwestionowały prawdziwości, rzetelności, ani wiarygodności przedmiotowych dokumentów. Sąd również nie miał żadnych zastrzeżeń do ich prawdziwości, ani wiarygodności.

Sąd oparł się również na dokumentach prywatnych w postaci protokołów odbioru i korespondencji adresowanej przez wnioskodawcę do uczestnika postępowania (...) S.A., gdyż autentyczność tych dokumentów i prawdziwość zawartych w nich twierdzeń nie była przez strony kwestionowana. Ponadto fakt usytuowania przedmiotowych urządzeń energetycznych na nieruchomościach wnioskodawcy nie był kwestionowany.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy K. K. oraz świadka M. J. w takim zakresie, w jakim na podstawie zeznań w/ w ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy, albowiem były one spójne, logiczne, konsekwentne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany przez Sąd w tym postępowaniu.

Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka M. J. w tym zakresie, że linia średniego napięcia 15 kV oznaczona numerami (...) -01 i (...) -02 od momentu jej posadowienia, czyli od roku 1964, do chwili obecnej, nigdy nie była modernizowana, ani przebudowywana, albowiem nie znalazły one potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zebrany przez Sąd w tym postępowaniu, a zwłaszcza w projekcie technicznym remontu linii napowietrznej SN - 15 kV na odcinku W.-J. nadesłanym Sądowi przez Urząd Gminy w S.. Nie wystarczyło stwierdzenie, że linie SN 15 kV o numerach (...) -01 i (...) -02 nie były nigdy modernizowane, ani przebudowywane. Skoro w latach 1995-1999 przebudowywana była linia napowietrzna 15 kV na odcinku W.-J., również ta przebiegająca przez działki wnioskodawcy oznaczone geodezyjnie nr (...) (wymiana słupów i wymiana przewodów na grubsze), to na uczestniku postępowania (...) S.A. ciążył dowód, zgodnie z art. 6 kc, wykazania Sądowi, że przebudowa ta nie dotyczyła odcinka o numerach (...) -01 i (...) -02, czego nie uczyniono. Zeznania świadka M. J. w tym zakresie były gołosłowne, nie zostały niczym poparte.

Sąd w całości podzielił opinie biegłego z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości K. L., zarówno pisemne, jak i ustne uzupełniające, albowiem zostały one sporządzone rzetelnie i zgodnie z zasadami wiedzy fachowej. W jednoznaczny sposób odpowiadają na postawione tezy dowodowe. Zostały wyczerpująco i w sposób dający się zweryfikować uzasadnione. Biegły zgodnie z postanowieniem Sądu wypowiedział się, co do przebiegu linii energetycznych średniego i niskiego napięcia oraz posadowienia stacji transformatorowej i słupów linii elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy K. K.. Biegły K. L. wyceniając wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu szczegółowo uzasadnił przyjętą metodę szacowania wartości wycenianej nieruchomości – podejście porównawcze. Wskazał także, jakie przyjął zasady korygowania ceny w zależności od konkretnych czynników korygujących.

Sąd oddalił wnioski o dokonanie oględzin nieruchomości wnioskodawcy, na których są posadowione urządzenia energetyczne, a także o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego energetyka i opinii biegłego, który wyliczyłby okresowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu, albowiem, zdaniem Sądu, nie miały one żadnego znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Należy wskazać, że biegły geodeta precyzyjnie wytyczył przebieg linii energetycznych i posadowienie pozostałych urządzeń energetycznych na nieruchomościach wnioskodawcy, zatem niecelowym było dokonanie przez Sąd oględzin nieruchomości. Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wyliczył biegły z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości, a zatem powołanie na powyższe okoliczności biegłego z zakresu instalacji elektrycznych i elektroenergetycznych (wniosek (...) S.A. k.26) było zbędne. Ponadto Sądowi z urzędu wiadomym jest, że biegli z zakresu instalacji elektrycznych i elektroenergetycznych nie zajmują się wyceną wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Określają oni jedynie szerokość stref ochronnych. Jeżeli chodzi o biegłego, który wyliczyłby wynagrodzenie okresowe za ustanowienie służebności przesyłu, to dowód ten Sąd uznał za zbędny, albowiem Sąd uznał za celowe, w okolicznościach przedmiotowej sprawy, wyliczenie jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i takie wynagrodzenie biegły K. L. wyliczył.

Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony uczestników postępowania, albowiem w/w pomimo prawidłowego powiadomienia o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 21 stycznia 2014 roku, wezwania do osobistego stawienia celem przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron i pouczenia, że w przypadku niestawiennictwa Sąd pominie dowód z ich przesłuchania, na rozprawę nie stawili się.

Dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305 1 - 305 4 kc) została powszechnie przyjęta w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, Biuletyn Sądu Najwyższego 2008/10/7, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008r., II CSK 389/08 LEX nr 484715, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008r., I CSK 171/08, Biul. Sądu Najwyższego 2009/4/15) i Sąd orzekający w niniejszej sprawie tę linię orzecznictwa Sądu Najwyższego w pełni podziela.

Szczególny tryb zajęcia nieruchomości określony został w ustawie z dnia 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 32 z 1954 roku, poz. 135 ze zm.). Zgodnie z art. 4 wyżej powołanej ustawy, we wsiach i osiedlach objętych zarządzeniem o powszechnej elektryfikacji – osobom posiadającym odpowiednie upoważnienie właściwego przedsiębiorstwa elektryfikacji rolnictwa służyło prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz do wykonywania robót, zakładania urządzeń, jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia określonego w art. 1 ust. 1 przedmiotowej ustawy. Właściciel, użytkownik, dzierżawca, najemca, posiadacz lub zarządca budynku albo posesji obowiązany był umożliwić wstęp i wykonanie czynności określonych w ustępie 1 (art. 4 ust. 2 ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli). Dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 roku, I CSK 171/08).

Okoliczność, że przed 1 lutego 1989r., to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz.U nr 3 poz. 11) państwowe osoby prawne nie mogły nabyć własności nieruchomości – a tym samym służebności, gdyż nie władały nieruchomościami w imieniu własnym, lecz sprawowały zarząd mieniem państwowym w ramach zasady jednolitej własności państwowej (art. 128 kc w brzmieniu sprzed 1 lutego 1989r.) została przesądzona w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Skoro jednak przedsiębiorstwa nie sprawowały władztwa w imieniu własnym i na własną rzecz, to czyniły to w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa jako dzierżyciele. Zgodnie bowiem z art.338 kc “kto rzeczą faktycznie włada za kogo innego, jest dzierżycielem” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006r. I CSK 11/05 LEX nr 181257, Biul. Sądu Najwyższego 2006/5/11). Odpowiednie stosowanie przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie oznacza między innymi ocenę zakresu posiadania z uwzględnieniem specyfiki służebności. W postanowieniu z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie sygn. I CSK 181/09 - LEX nr 564748 (teza 2) Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, iż „zawarte w zdaniu drugim art. 292 k.c. odesłanie do przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie obejmuje tylko (verba legis - "poza tym...") kwestie nie uregulowane w zdaniu pierwszym tego artykułu i pozwala na stosowanie do zasiedzenia służebności gruntowej przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie jedynie "odpowiednio". Do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zatem zastosowania wymagania posiadania samoistnego (art. 172 § 1 w zw. z art. 336 k.c.). Znajdują natomiast odpowiednie zastosowanie przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 § 1 i 2 k.c.), biegu zasiedzenia w stosunku do małoletniego (art. 173 k.c.) odpowiedniego stosowania przepisów o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 k.c.) i możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 k.c.)”. Powyższe oznacza, iż zgodnie z art. 176 kc możliwe jest zaliczenie okresu posiadania służebności przez poprzednika (w niniejszej sprawie Skarbu Państwa), jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Takie stanowisko wyrażał również Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie (por. postanowienie z dnia 15 stycznia 2006 r. w sprawie I CSK 11/05 - LEX nr 181257).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w konsekwencji należało uznać, że od dnia 21 stycznia 1964 roku, kiedy dokonano odbioru technicznego urządzeń energetycznych (stacji transformatorowej (...) i linii niskiego napięcia 0,4 kV), Skarb Państwa znajdował się w posiadaniu tych urządzeń, zmierzającym do nabycia służebności przez zasiedzenie. Stanowisko takie potwierdził również Sąd Najwyższy, który stwierdził, że „korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 01 lutego 1989 roku, stanowiło podstawę do nabycia służebności przez Skarb Państwa” (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku, III CZP 70/09, Monitor Prawniczy 2009/23/1252). Nie budzi wątpliwości, że posiadanie wykonywane w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa przez kolejne przekształcające się zakłady energetyczne i polegające na zainstalowaniu na przedmiotowej nieruchomości stacji transformatorowej (...) oraz energetycznej linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV oraz dokonywaniu ich napraw i konserwacji wyczerpywało powołaną przesłankę z art. 292 kc “korzystania z trwałego i widocznego urządzenia”. Następnie po przekształceniu przedsiębiorstwa w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa przeniesienie posiadania przedmiotowych urządzeń nastąpiło na rzecz poprzednika prawnego uczestnika postępowania (...) S.A., który z tych urządzeń korzystał, dokonując ich konserwacji, napraw, czy też usuwając awarie.

Sąd przyjął zatem początek biegu zasiedzenia, co do stacji transformatorowej (...) i linii niskiego napięcia 0,4 kV na dzień 21 stycznia 1964 roku. Skoro bowiem w dniu 21 stycznia 1964 roku poprzednik prawny (...) S.A. objął przedmiotowe urządzenia energetyczne w posiadanie wykonywane w imieniu Skarbu Państwa, to od dnia 01 stycznia 1965 roku rozpoczął bieg 20-sto letni termin zasiedzenia (art. 172 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu na dzień 01 stycznia 1985 roku w zw. z art. XLI § 1 i 2 przepisów wprowadzających Kodeks cywilny – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku, Dz. U. Nr 16, poz.94 z późn. zm., Kodeks cywilny wszedł w życie z dniem 01 stycznia 1965 roku). Wprawdzie z dniem 01 października 1990 roku terminy zasiedzenia (10-cio i 20-sto letnie) zostały przedłużone odpowiednio do 20-stu i 30-stu lat, jednakże do przypadków zasiedzenia, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny (Dz. U. Z 1990 roku, Nr 55, poz. 321), tj. przed dniem 01 października 1990 roku, będą miały zastosowanie 10-cio i 20-sto letnie okresy posiadania przewidziane w art. 172 kc w brzmieniu obowiązującym przed tą datą (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 02 września 1993 roku, II CRN 89/93, nie publikowane oraz komentarz do kodeksu cywilnego, księga druga, Stanisław Rudnicki, Wydawnictwo Prawnicze

Lexis Nexis, Warszawa 2002, strona 193). W ocenie Sądu posiadanie zakładów energetycznych cechowała zła wiara. Posiadaczem w złej wierze jest ten, kto wie albo wiedzieć powinien na podstawie towarzyszących okoliczności, że nie przysługuje mu prawo do nieruchomości. Istnienie dobrej lub złej wiary zależy bowiem od stanu świadomości posiadacza w konkretnym stanie faktycznym. Uczestnik postępowania (...) S.A. oraz jego poprzednicy prawni byli świadomi, że nieruchomość, na której została postawiona i usytuowana infrastruktura energetyczna: stacja transformatorowa (...) oraz słupy linii niskiego napięcia 0,4 kV i linia niskiego napięcia 0,4 kV, nie jest jego własnością. Niewątpliwie okolicznością, która usprawiedliwiałaby przekonanie uczestnika postępowania o tym, że ma prawo zająć nieruchomość wnioskodawcy, a więc decydującą o dobrej wierze, byłoby legitymowanie się zgodą właściciela nieruchomości (obecnego lub jego poprzedników prawnych) na usytuowanie urządzeń energetycznych, której uczestnik nie posiadał, a przynajmniej nie wykazał, aby taką zgodę kiedykolwiek uzyskał. W przedmiotowej sprawie nabycie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przez zasiedzenie (co do stacji transformatorowej (...), słupów i linii niskiego napięcia 0,4 kV) nastąpiło z dniem 01 stycznia 1985 roku (20-sto letni termin zasiedzenia – zła wiara, liczony od dnia wejścia w życie kodeksu cywilnego, czyli od dnia 01 stycznia 1965 roku – art. 172 § 1 i 2 kc w brzmieniu sprzed dnia 01 października 1990 roku wz z art. XLI § 1 i 2 przepisów wprowadzających Kodeks cywilny – Dz. U. Nr 16, poz. 94 ze zm.) - punkt 1-szy postanowienia.

Zgodnie z art. 305(1) kc, nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 kc, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Z kolei art. 305(2) § 1 kc stanowi, że jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 kc, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem.. Wniosek o ustanowienie służebności może być złożony zarówno przez właściciela nieruchomości (art. 305(2) § 2 kc), jak również przez przedsiębiorcę (art.305(2) § 1 kc).

Wyznaczając zakres korzystania przez przedsiębiorcę z nieruchomości obciążonej Sąd kierował się wskazaniami zawartymi w postanowieniu Sądu Najwyższego – Izba Cywilna, z dnia 18 kwietnia 2012 roku, V CSK 190/11, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że art. 305(1) kc wyznacza zakres przedmiotowy obciążeń obejmujący rodzaj i rozmiar uprawnień przedsiębiorcy oraz powinność oznaczenia terenu, na którym będą one realizowane. W uzasadnieniu cytowanego postanowienia Sąd Najwyższy stwierdza, że pojęcia „korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej” oraz „zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń”, jakkolwiek mają charakter normatywny, są tak ogólne, że w każdym wypadku wymagają wypełnienia przez sądy indywidualną treścią, uwzględniającą jej tzw. czynny charakter. Nie ulega wątpliwości, że zwroty te wyznaczają zakres przedmiotowy obciążeń, obejmujący nie tylko rodzaj i rozmiar uprawnień przedsiębiorcy, ale i powinność oznaczenia terenu, na którym będą one realizowane. Uszczegółowienie powinno być odpowiednie do specyfiki przedsiębiorstwa, rodzaju i umiejscowienia urządzeń przesyłowych, obecnego sposobu ich wykorzystywania, działań przyszłych mieszczących się w granicach prawidłowego gospodarowania oraz przewidywanych potrzeb. Celowe jest zwłaszcza wskazanie, że obciążenie obejmuje dostęp, korzystanie poprzez bieżącą eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwanie awarii, wymiany urządzeń posadowionych na danej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa.

Uwzględniając powyższe Sąd, na podstawie art. 305(1) kc i art. 305(2) § 1 kc, na nieruchomościach stanowiących własność wnioskodawcy K. K., oznaczonych geodezyjnie jako działki gruntu nr (...), położonych w J., dla których V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgi wieczyste KW Nr (...), ustanowił na rzecz uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej, służebność przesyłu szczegółowo opisaną w punkcie 2-gim postanowienia. Służebność przesyłu dotyczy słupów linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz linii energetycznej średniego napięcia.

Jednocześnie Sąd zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy K. K. kwotę 3.750,49 złotych tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.. Ustalając wysokość wynagrodzenia Sąd podzielił stanowisko wyrażone w opiniach przez biegłego K. L.. Biegły w swoich opiniach wskazał konkretnie,

w jaki sposób i w jakim zakresie, w związku z posadowieniem na nieruchomości wnioskodawcy urządzeń energetycznych uczestnika postępowania (...), nastąpiło zmniejszenie wartości gruntu wnioskodawcy związane z trwałym ograniczeniem w sposobie korzystania z tejże nieruchomości. Sąd jednocześnie stanął na stanowisku, że wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu w tej konkretnej sprawie winno być, zgodnie z powszechnie przyjętą zasadą, wynagrodzeniem jednorazowym i takie też wynagrodzenie zasądził – punkt 3-ci postanowienia.

Sąd nie uznał za zasadny zgłoszony przez uczestnika postępowania (...) S.A. zarzut zasiedzenia służebności gruntowej polegającej na nieodpłatnym korzystaniu z posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy K. K. słupów linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz linii energetycznej średniego napięcia 15 kV. W latach 1995-1999 nastąpiła przebudowa linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV na odcinku W.-J.. Objęła ona także linie przebiegające nad działkami wnioskodawcy o nr 459/8 i 460. Remont linii średniego napięcia 15 kV polegał na wymianie słupów drewnianych na betonowe lub betonowych na betonowe. Polegał także na wymianie przewodów z FL 35 na FL 70 milimetrów kwadratowych. W miejsce słupów rozkracznych stawiane były słupy rozkraczno-rozkraczne. Powodowało to zwiększenie powierzchni rzutu słupa. Słup rozkraczny to słup o dwóch nogach, a rozkraczno-rozkraczny to słup o trzech nogach. W przypadku wymiany słupa z dwoma nogami na słup z trzema nogami zawsze jedna z nóg słupa z trzema nogami była wkopana w nowe miejsce, w którym wcześniej nie była wkopana żadna z nóg słupa z dwoma nogami. Ponadto przy okazji przebudowy linii średniego napięcia 15 kV na odcinku W.-J., w tym na odcinku przebiegającym przez działki nr (...) stanowiące własność K. K., linia ta zmieniła nieco swój pierwotny przebieg, na przebieg obecny. Powyższe spowodowało to, że termin zasiedzenia służebności gruntowej, co do urządzeń energetycznych posadowionych na działkach gruntu nr (...) – słupów linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz linii energetycznej średniego napięcia 15 kV, rozpoczął swój bieg w dniu 30 czerwca 1999 roku (dzień odbioru technicznego po przebudowie k.72-73), a skoro tak, to w roku 2012 (pierwsze pismo wnioskodawcy do (...) S.A. w sprawie służebności przesyłu oraz wniesienie przedmiotowej sprawy do Sądu) nie upłynął jeszcze 30-sto letni termin zasiedzenia (zła wiara – 30 lat). Gdyby nawet przyjąć dobrą wiarę termin ten również nie upłynął, albowiem okres 20-stu lat upłynąłby dopiero w dniu 30 czerwca 2019 roku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punktach 4, 5 i 6 postanowienia. W ocenie Sądu wnioskodawca powinien ponieść koszty opłaty od wniosku w kwocie 40,00 złotych – to K. K. złożył wniosek i z jego inicjatywy wszczęto postępowanie w przedmiotowej sprawie. Powinien pokryć także koszty stawiennictwa biegłego na rozprawach celem złożenia przez biegłego ustnych opinii uzupełniających (inicjatywa wnioskodawcy w tym zakresie), natomiast pozostałymi kosztami biegłego Sąd obciążył uczestnika postępowania (...) S.A. Jednocześnie szczegółowe rozliczenie kosztów wydatków na biegłego Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się przedmiotowego postanowienia, albowiem na dzień wydania przez Sąd postanowienia kończącego postępowanie w przedmiotowej sprawie nie było jeszcze prawomocne postanowienie z dnia 12 września 2016 roku przyznające biegłemu wynagrodzenie za ustną opinię uzupełniającą złożoną na rozprawie w dniu 31 sierpnia 2016 roku i dojazd biegłego na rozprawę. Należy podkreślić, że służebność przesyłu została ustanowiona na rzecz uczestnika postępowania i w jego interesie. (...) S.A., a wcześniej jej poprzednicy prawni, swobodnie korzystali z urządzeń energetycznych, posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy i to uczestnik postępowania powinien wyjść z inicjatywą prawnego uregulowania tej sytuacji, czego nie uczynił. Z inicjatywą pozasądowego załatwienia sprawy też wystąpił wnioskodawca, a nie uczestnik postępowania – pismo k.18, który swobodnie korzystał z nieruchomości wnioskodawcy i chyba nie był zainteresowany prawnym ustanowieniem na swoją rzecz służebności przesyłu, albowiem wiązałoby się to z wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawcy W ocenie Sądu wnioskodawca nie może ponosić wszystkich kosztów postępowania tylko dlatego, że w końcu chciał prawnie załatwić korzystanie przez uczestnika postępowania z urządzeń energetycznych posadowionych na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy i to bierna postawa uczestnika postępowania „zmusiła” wnioskodawcę do złożenia wniosku. Opinie biegłego również zostały przeprowadzone w interesie uczestnika postępowania (...) S.A. Jednocześnie koszty zastępstwa procesowego Sąd zniósł wzajemnie pomiędzy stronami, uznając że w tym zakresie zarówno wnioskodawca, jak i uczestnik postępowania (...) S. A. powinni je ponieść, każdy we własnym zakresie – art. 520 § 1 kpc.